

ימים) ופי' אצום כן. סיר וועלין אזוי פאסטין. כי הצדיקים יכולין לעשות שהמעודה שלהם יהי' נחשב לתענית. והבן:

רמח) עוֹד שמעתי בשמו הק'. חותמו של הקב"ה אמת.

(שבת דנ"ה) ואמר. מפני מה בחד הקב"ה להיות החותם שלו דוקא בחתימת אמת. כדי שלא יוכל שום אדם לזייף את החותם של אמת. כי אם מזייף אינו אמת. רק שקר נמור. והבן. (אח"ז מ"כ בס' תולדות יצחק בשם הרהצ"ק סכרדיטשוב) (גם נרפס בשם היהודי הקדוש זי"ע):

רמ"ט) עוֹד שמעתי בשמו הק'. בעת שהי' הרה"ק וכו' עומד

על הוויכות הידוע ושאלו אותו שאלות הרבה. ובתוכם שאלו אותו מפני מה אינו מתפלל בבוקר רק מאוחר מכל. והשיב להם מפני שיש אברים באדם שאפי' הוא עצמו יקוץ משנתו אבל האברים עוֹדם ישנים וכתוב כל עצמותי תאמרנה ד' מי כמוך. (תהלים ל"ה) שכל האברים צריכין להודות. לכן צריכים להמתין עד שיקיצו כל האברים. כי הי' בקי בחכמת הרפואה וטבעי בני אדם כידוע. והבן (א"ה לאו כל אדם יוכל לומר כן כדי לעבור ח"ו זמן תפלה. רק. הצדיקים מדקדקין על עצמן כחוט השערה. ובוודאי הי' לו עוד טעמים אחרים כמוסים. אך להם הי' צריך להשיב בטעמא דמילתא כפי הכנתם) (*):

עוד

היו מדגישין שום טעם מרירות אלא אח"כ כשהתחיל הנאולה ויטרו את חייהם הי' טועמין את המרירות וא"כ גם המרור הי' זכר לנאולה. וא"כ ניחא שאוכלין מצה קודם שזה הוא יסוד הנאולה. והבן. ע"כ:

רטה) עוֹד שמעתי בשמו הק'. אם הראשונים כמלאכים.

(שקלים ד"ח. ב"ר פ"ס) פי' אם יש לנו זה השכל שהראשונים היו כמלאכים ואנו אומרים שהם היו מלאכים. יכול להיות שאנו בני אדם. אבל אם אנחנו מבינים בהשכל שהראשונים ככני אדם אזי וודאי אנו כחמורים ולא כחמור דר' פנחס בן יאיר. והבן ועי' שע"ג שער אורח צדיקים פתח ראשון דרך ג':

רמ"ו) עוֹד שמעתי בשמו הק' (ופעם אצ"ר החכמה) אחת שמעתי דבר זה בשם

הרה"ק וכו' הררי"צ מווארקא זצ"ל) ששלשה דברים צריך האדם ללמוד מתינוק קטן. א). שלעולם הוא בשמחה ואינו בעצבות. ב). שתמיד לא ישקוט ולא יניח אך עוסק בעסקיו. ג). שאם ירצה איוה דבר ומבקש שיתנו לו הוא בוכה. כן צריך האדם להתנהג בג' דברים הללו בעבודת הבורא ית"ש. והבן:

רמ"ז) עוֹד שמעתי בשמו הק'. נבי

אסת"ר כתיב ואני ונערותי אצום כן. (אסת"ר ד') אמר שאסת"ר המלכה לא היתה אז יכולה להתענות (א"ה אורי סחמת שהמעודה של המן ואחשורוש היתה אז בימי התענית ג')

*) הנח"ה אני שמעתי בסוגנון זה שכאשר הי' מרן הר"ר בונס זלללה"ה בעיר ברעסלא אלל הגאון ר' אברהם טיקמין זלללה"ה בעל המחבר ס' פתח הבית שהי' אכ"ד פס. טאל אותו על איחור זמן התפלה והשיב לו מרן זי"ע. עסי"ד המשנה (נרכות ד"ט): דתנן הקורא מכאן ואילך לא הפסיד כאלס הקורא בתורה. ותמיה דפשיטא הוא דעכ"פ יש לו סכר קריאה בתורה, ולכן אמר זלללה"ה דהפי' הוא כך דכמו שאנו קוראים ס' המועדות בס' אמור או בס' פנחס אפי' שלא בזמנן. וע"כ שהקריאה שלנו מעורר הזמן הי"ה נק"ש.

מ